

14 Σεπτεμβρίου 2016

Ο Κέδρος του Λιβάνου - Ένα δέντρο σύμβολο

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Φωτο:act-in-idios.blogspot.com

Ο Κέδρος του Λιβάνου είναι ένα είδος κέδρου που ευδοκimeί στα όρη της περιοχής της Μεσογείου στον Λίβανο, τη Δ. Συρία και τη Ν. Τουρκία. Είναι ένα αειθαλές κωνοφόρο που το ύψος του μπορεί να φτάσει τα 40μ. και η διάμετρος του κορμού του τα 2,5μ.

Ο Κέδρος του Λιβάνου χρησιμοποιήθηκε στους αρχαίους χρόνους από τους Φοίνικες για να ναυπηγήσουν τα εμπορικά και πολεμικά πλοία τους, καθώς και τα σπία και τους ναούς τους. Οι Αιγύπτιοι χρησιμοποίησαν τη ρητίνη του για τη μουμιοποίηση, και το πριονίδι του βρέθηκε σε τάφους των Φαραώ. Στο σουμεριακό έπος του Γιλγαμές τα δάση των κέδρων του Λιβάνου αναφέρονται ως η κατοικία των θεών. Οι Ιουδαίοι ιερείς διατάχτηκαν από τον Μωυσή να χρησιμοποιούν το φλοιό του κέδρου του Λιβάνου στην περιτομή και την θεραπεία της λέπρας. Η σημασία του κέδρου για την περιοχή φαίνεται ξεκάθαρα και από το γεγονός ότι η λέξη 'Κέδρος' αναφέρεται στη Βίβλο 76 φορές. Οι βασιλιάδες τόσο των γειτονικών όσο και μακρινών χωρών ζητούσαν αυτό το ξύλο για να χτίσουν τα θρησκευτικά και αστικά κατασκευάσματά τους, τα διασημότερα των οποίων είναι ο ναός του βασιλιά Σολομώντα στην Ιερουσαλήμ και τα παλάτια του Δαβίδ και του Σολομώντα. Επιπλέον χρησιμοποιήθηκε κατά καιρούς και από τους Ρωμαίους, τους Έλληνες, τους Ασύριους και τους Βαβυλώνιους.

Ως αποτέλεσμα της μεγάλης ζήτησης και της μακροχρόνιας εκμετάλλευσης, πολύ λίγα παλαιά δέντρα σώζονται σήμερα. Η εκτενής υλοτόμηση όλους αυτούς τους αιώνες άφησε μόνο απομεινάρια των αρχαίων δασών. Ιστορικές πηγές αναφέρουν ότι τα διάσημα δάση κέδρων άρχισαν να εξαφανίζονται κατά τη διάρκεια της Αυτοκρατορίας του Ιουστινιανού, τον 6ο αιώνα μ.Χ. Η αποψίλωση ήταν ιδιαίτερα έντονη στο Λίβανο. Τώρα υπάρχει ένα ενεργό πρόγραμμα για να συντηρηθούν και να αναπαραχθούν τα δάση κέδρων. Εκτενής δεντροφύτευση πραγματοποιείται επίσης στην Τουρκία.

Οι διασημότεροι κέδροι είναι γνωστοί ως οι Κέδροι του Θεού, που βρίσκονται στον Βόρειο Λίβανο κοντά στην κωμόπολη Μπσιάρρη (Bsharri), γενέτειρας των διάσημων Λιβανέζων Ποιητών, Καλίλ Γκιμπράν (Kahlil Gibran), και Τούρζα (Tourza). Είναι εδώ επίσης που ρέει ο ιερός ποταμός Ναχρ Καντίσια (Nahr Qadisha), με πηγή του ένα ιερό βουνό που αναφέρεται στις Γραφές. Μόνο αυτό το δάσος, το αρχαιότερο στον Λίβανο, δίνει μια ακριβή ιδέα του αναστήματος και της μεγαλοπρέπειας που αυτά τα δέντρα είχαν στην αρχαιότητα. Το δάσος λέγεται ότι περιέχει 375 μεμονωμένα δέντρα, δώδεκα εκ των οποίων θεωρούνται ότι είναι πάνω από 1000 ετών, και τα υπόλοιπα ηλικίας τουλάχιστον μερικών αιώνων. Υπάρχουν επίσης νεαρά δέντρα που έχουν φυτευτεί τις τελευταίες δεκαετίες σε μια προσπάθεια να εξασφαλιστεί το μέλλον αυτού του φυσικού θησαυρού.

Ο Κέδρος του Λιβάνου αναπτύσσεται αργά, αφού χρειάζεται τουλάχιστον 40 χρόνια μέχρι να μπορέσει να παράγει γόνιμους σπόρους. Όπως κάθε θησαυρός της αρχαιότητας έτσι και το δάσος αυτό χρήζει ιδιαίτερης φροντίδας και προστασίας. Το 1876 το ιστορικό δάσος των 102 εκταρίων περιβλήθηκε από ένα πέτρινο

τείχος. Το τείχος αυτό χρηματοδοτήθηκε από τη Βασίλισσα Βικτωρία για να προστατεύσει τους κέδρους από τις κατσίκες, οι οποίες τρώνε τα νεαρά δενδρύλλια. Πιο πρόσφατα, η Επιτροπή των Φίλων του Δάσους των Κέδρων, οργανώθηκε το 1985 και έκτοτε προσπαθεί να προστατεύσει το δάσος τόσο από φυσικούς παράγοντες (κατσίκες, κεραυνούς) όσο και από ανθρώπινες επεμβάσεις. Έτσι, έγιναν αποκλαδώσεις και καθαρισμοί, εμπλουτίστηκε το έδαφος, τοποθετήθηκαν αλεξικέραυνα και δημιουργήθηκαν μονοπάτια 3 χιλιομέτρων ώστε οι επισκέπτες να μπορούν να χαίρονται το δάσος χωρίς να το ζημιώνουν.

Ο Κέδρος, το εθνικό έμβλημα της χώρας του Λιβάνου που απεικονίζεται και στη λιβανέζικη σημαία, είναι ένα μεγαλοπρεπές δέντρο που μας θυμίζει όχι μόνο την ομορφιά του φυσικού περιβάλλοντος, αλλά τη συνεισφορά του στην ανάπτυξη και εξέλιξη του πολιτισμού. Ένα δέντρο που προκαλούσε το θαυμασμό των ανθρώπων στο διάβα των αιώνων και που αξίζει να προστατευτεί ώστε να μπορούν και οι επόμενες γενεές να εμπνέονται από την ομορφιά του.

Δημοσιεύτηκε στο περιοδικό «φύση και ζωή»,
[τρίμηνη έκδοση της Φιλοδασικής Ένωσης Αθηνών
www.philodassiki.org - τεύχος 160, Απρ.-Μάϊος. 2011] Πηγή: back-to-nature.gr